

שיחה לעם

רעיון תמציתי לפרשת השבוע - מהרבי מליובאוויטש

תפקידם של נשיאי ישראל

והביאור בזה:

תפקידם של נשיאי ישראל הוא הרי לדאוג ולהשתדל שהעם יקיימו את המוטל עליהם. העסק בצרכי הכלל הרי הוא בחשיבות ראשונה, לכן הוא קודם גם כן לעיסוק בענייניהם וצרכיהם הפרטיים³. זו הסיבה שהנשיאים לא הזדרזו להביא את תרומתם למשכן. הם היו בדעה שיש לדאוג תחילה לנדבות כלל ישראל, ורק לאחר מכן לחשוב על נדבתם האישית⁴.

אך למעשה, הביאו ישראל את כל הדרוש למלאכת המשכן. כלומר, הם נדבו כסף וזהב רב כליכך עד שהיה ניתן לקנות את כל הדרוש, אף את אבני השוהם והמילואים שלא הביאום בפועל. כעת חשו הנשיאים חיסרון במעשיהם, שהרי השתתפותם במלאכת המשכן לא תהיה נצרכת כליכך. נכון אמנם שהאבנים עדיין היו חסרות, אך שוויים המלא היה כבר ברשות גזברי המשכן.

מכך הבינו הנשיאים, שהתנהגותם במקרה זה לא היתה כפי הראוי. התערב בה מעט מן העצלות. במלאכת המשכן הם היו צריכים לקחת חלק בראש, ולא לדאוג לעם-ישראל תוך דחיית תרומתם לבסוף. הלא בניית המשכן הביאה לכך שהקב"ה ישכון בתוך ישראל, וזה הרי היה הסימן על כך שנתכפר להם על חטא העגל⁵. לכן היה על הנשיאים לדאוג גם כן לכך שהמשכן יבנה **בזריזות**. היה עליהם לדאוג שכל החומרים הנצרכים למלאכת המשכן יהיו מוכנים בהקדם האפשרי. וזאת, עלידי הקדמת נדבתם.

נמצא אם כן, שהיותם אחרונים בתרומת המשכן באה מתוך נאמנות לתפקידם - לדאוג תחילה לכלל ישראל. השאלה שאמורה להישאל היא: מדוע בחנוכת המזבח הם התנדבו ראשונים - בניגוד לתפקידם העיקרי⁶. אלא שבסופו של דבר, ראו הנשיאים שהתערב בהנהגתם 'נדנדו' של עצלות, והוא זה שגרם לחסרון בהשתתפותם בנדבת המשכן. לכן, בנדבת המזבח הם התנדבו תחילה, כדי למהר ולזרז את חנוכתו.

מכאן הוראה לכל יהודי: אצל כל אחד קיים בזעיר-אנפין עניין ה'נשיאות' על העיר קטנה שלו- זה הגוף, ועד להשפעה על סביבתו. כדי להבטיח שעבודת ה' ועשיית המשכן הפרטי שלו יהיו כמו שצריך, יש ליישם את ה'נשיאות' בהשפעה וקירוב לבבות מתוך שפלות וביטול מוחלט לה'.

(עלפי לקוטי שיחות חלק טז)

לאחר שמספרת התורה אודות נדבתם של ישראל לצורך בניית המשכן וכליו ולצורך הכנת בגדי הכהונה, עוברת התורה לספר על תרומתם של נשיאי ישראל. וכך נאמר: "והנשָׂאִים הביאו את אבני השוהם ואת אבני המילואים לאפוד ולחושן"¹.

העובדה שנדבת הנשיאים לא נכללה בתוך נדבות כל ישראל, אלא נכתבה בנפרד לאחר פירוט נדבות שאר העם, מורה על כך שהם הביאו את נדבתם **בסוף** - לאחר שכל ישראל הרימו את תרומתם לצורך המשכן.

הסיבה לאיחור זה, מבוארת בדבריו של רש"י: "כך אמרו נשיאים 'יתנדבו ציבור מה שמתנדבים, ומה שמחסרים אנו משלימים אותו'. כיון שהשלימו ציבור את הכל, שנאמר 'והמלאכה היתה דים', אמרו נשיאים 'מה עלינו לעשות', הביאו את אבני השוהם ... ולפי שנתעצלו מתחילה, נחסרה אות משמם - 'והנשָׂאִים' כתיב".

כפי שמשמע מדברי רש"י מובן לכאורה, שסיבת האיחור היתה עצלותם של הנשיאים. אולם הדבר צריך ביאור, היאך התעצלו נשיאי ישראל בדבר זה ותרמו לאחר כל ישראל².

גם בדבריו של רש"י לא מובן. תחילה הוא כותב שהעם הביאו את **כל הדרוש**, ואילו לאחר מכן הוא מציין שאבני השוהם ואבני המילואים הובאו לבסוף עלידי הנשיאים. אם כן, העם לא הביאו את כל הדרוש. גם לא מובן לפי זה, מדוע 'הצטערו' הנשיאים ואמרו 'מה עלינו לעשות', והלא היה להם להביא את אבני השוהם ואת אבני המילואים, שהיו בין התרומות ההכרחיות לצורך הכנת בגדי הכהונה.

נוסף על כך, דבריו של רש"י שהובאו לעיל, נאמרו כדי לענות על השאלה שכתב בתחילת דבריו: "מה ראו נשיאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחילה, ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחילה?". ועל כך הוא כותב את המובא לעיל, שבחנוכת המזבח רצו הנשיאים לתקן את אשר אחרו בחנוכת המשכן. ולכאורה הם לא הפסידו מאומה בכך שאחרו נדבתם, שהרי הם הביאו את האבנים ומה היו צריכים כעת לתקן!?

יתירה מכך: משאלתו של רש"י, משמע לכאורה, שעל התנדבות הנשיאים בתחילה דרוש טעם מיוחד, וכלשונו "מה ראו נשיאים להתנדב ... בתחילה". ולכאורה הדברים תמוהים, הלא בהיותם נשיאי ישראל, ברור ופשוט הדבר שהיה עליהם להתנדב בתחילה. ובכלל לא מובן, למה היה על רש"י להסביר כאן את התנהגותם בחנוכת המזבח, והלא מטרתו היא רק לבאר את סיבת התעכבותם כאן, ואם כן, היה עליו לשאול מדוע **במלאכת המשכן הם התנדבו אחרונים**.

¹ פרק ל"ה פסוק כ"ז [בפשוטו הם הביאו גם כן את השמן למאור ואת הבשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים, הנזכרים בפסוק כ"ח - חזקוני].
² יתירה מזו: אם אכן הנשיאים התעצלו בכך, מדוע היה על התורה להדגיש זאת, והרי אפילו בנגות בהמה טמאה לא כתבה התורה (נגמרא מסכת בבא בתרא דף קכ"ג עמוד א').

³ הערה זו הושמטה מפאת חוסר מקום.

⁴ זהו שאמרו הנשיאים "תנדבו ציבור מה שמתנדבים ומה שמחסרים אנו משלימים אותו". כלומר, תחילה נדאג לכן שהציבור יתנדבו כפי יכולתם, ולאחר מכן אנו נדאג להשלים את מה שהם 'החסירו' - את מה שהיה להם לפני כן אלא שהם השתמשו בו לצרכים אחרים ולכן כעת הוא לא ברשותם (שהרי את מה שהיה להם בפועל - דאגו הנשיאים שהם ינדבו).

⁵ רש"י ויקרא פרק ט' פסוק כ"ג.

⁶ כלומר, רש"י מביא שאלה זו כאן, כדי להדגיש שהנהגת הנשיאים הראויה אמורה להיות כפי האמור כאן, והשאלה היא רק כלפי האמור שם. אלא שמקרה זה היה שונה מכל מקום, ועצלותם של הנשיאים הסיחה את דעתם מכך.